

О. Б. ГОРНОСТАЙ, О. Л. МІРУС,
О. В. СТАНІСЛАВЧУК, Б. О. БІЛІНСЬКИЙ,
В. В. КОШЕЛЕНКО

ПРАВОВІ ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Навчальний посібник

МІНІСТЕРСТВО НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

О. Б. ГОРНОСТАЙ, О. Л. МІРУС,
О. В. СТАНІСЛАВЧУК, Б. О. БІЛІНСЬКИЙ,
В. В. КОШЕЛЕНКО

ПРАВОВІ ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Навчальний посібник

*Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України*

ПЕРЕДМОВА	6
Розділ I. ПРАВОВІ ЧИННИКИ ОХОРОНИ ПРАЦІ	8
1.1. Поняття охорони праці	8
1.2. Нормативно-правові акти України з охорони праці ...	12
1.2.1. Законодавство про охорону праці	12
1.2.2. Нормативна база з охорони праці	16
1.2.3. Нормативно-правові договори	25
1.3. Міжнародно-правові договори у сфері охорони праці... 35	
1.3.1. Організація Об'єднаних Націй	36
1.3.2. Міжнародна організація праці	40
1.3.3. Європейський Союз	44
1.3.4. Співдружність незалежних держав	49
Запитання та завдання для самоконтролю та перевірки рівня засвоєння знань	49
Розділ II. ГАРАНТІЇ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ НА ОХОРОНУ ПРАЦІ	51
2.1. Види гарантій прав працівників на охорону праці....	51
2.2. Загальні гарантії прав працівників на охорону праці... 54	
2.3. Спеціальні гарантії прав працівників на охорону праці..... 66	
2.3.1. Гарантії прав працівників, що працюють у важких і шкідливих умовах	66
2.3.2. Спеціальні гарантії прав жінок на охорону праці.... 78	
2.3.3. Спеціальні гарантії прав неповнолітніх осіб на охорону праці..... 82	
2.3.4. Спеціальні гарантії прав інвалідів на охорону праці 86	
Запитання та завдання для самоконтролю та перевірки рівня засвоєння знань	87
Розділ III. ОХОРОНА ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ, В УСТАНОВІ, ОРГАНІЗАЦІЇ	89
3.1. Система управління охороною праці на виробничому рівні	89

3.2. Служба охорони праці на підприємстві	97
3.2.1. Чисельність служби охорони праці.....	97
3.2.2. Контроль і функції служби охорони праці.....	101
3.2.3. Нормативне забезпечення служби охорони праці.....	104
3.3. Комісія з питань охорони праці підприємства	106
3.4. Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.....	108
3.4.1. Професійні спілки	108
3.4.2. Інститут уповноважених трудових колективів з питань охорони праці	112
Запитання та завдання для самоконтролю та перевірки рівня засвоєння знань	114
Розділ IV. СИСТЕМА ЗАХОДІВ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ	116
4.1. Додержання вимог з охорони праці під час проектування, будівництва (виготовлення) та реконструкції підприємств	116
4.2. Правове регулювання проведення атестації робочих місць за умовами праці	123
4.3. Фінансування заходів з охорони праці	125
4.4. Правове регулювання проведення медичних оглядів	127
4.5. Правове регулювання проведення навчання з охорони праці	130
4.6. Вимоги до інструкцій з охорони праці.....	134
4.7. Розслідування нещасних випадків на виробництві, професійних захворювань та аварій.....	140
Запитання та завдання для самоконтролю та перевірки рівня засвоєння знань	152

Розділ V. УПРАВЛІННЯ, НАГЛЯД І КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОХОРОНУ ПРАЦІ	154
5.1. Органи державного управління охороною праці, їх компетенції та повноваження	154
5.2. Поняття та види нагляду і контролю за дотриманням законодавства про охорону праці	156
5.3. Державний нагляд і контроль за дотриманням законодавства про охорону праці	161
5.3.1. Система державних органів нагляду і контролю за дотриманням законодавства про охорону праці... ..	161
5.3.2. Спеціально уповноважений центральний орган державної виконавчої влади з нагляду за охороною праці	161

праці (Державна служба гірничого нагляду
та промислової безпеки України) 168

- 5.3.3. Здійснення державного нагляду і контролю
за дотриманням законодавства про охорону праці
у системі державної служби гірничого нагляду
та промислової безпеки України 179
- Запитання та завдання для самоконтролю
та перевірки рівня засвоєння знань 184

СЛОВНИК ТЕРМІНІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ..... 186

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ 196

- ДОДАТКИ** 202
- Додаток 1..... 202
- Додаток 2..... 204
- Додаток 3..... 208
- Додаток 4..... 211